

సంగీతం -పరిచయం

- పద్మభూషణ్ డా. నూకల చినసత్యనారాయణ

ఓం శ్రీ గురుభ్యోనమః సంగీత ప్రపంచం అంతా ఒక్కటే. ఏదేశమైనా ఒక్కటే. భాషకు అక్షరాలున్నట్లు సంగీతానికి అక్షరాలుంటాయి. అవి సరిగమపదని అనే సప్త స్వరాలు. 'స' ఒకటి 'ప' ఒకటి, 'రిగమదని' అనేవి రెండుగాను ఉండి మొత్తం 12 స్వరస్థానాలు ఉంటాయి. స్వరస్థానం అంటే semitone. ఈ 12 స్వరస్థానాలను permutations and combinations చేస్తే అనంతంగా రాగాలు వస్తాయి. రాగపై అనంతా: అంటారు. అన్ని దేశాల్లోను ఉండే రాగాలు ఒక్కటే. అన్ని దేశాల్లోను ఉండే స్వరస్థానాలు ఒక్కటే. అవి చిన్నవీ పెద్దవి. స రి1 రి2 గ1 గ2 మ1 మ2 ప ద1 ద2 ని1 ని2 = 12 స్వరస్థానాలు.

వీటిని ద్వాదశ స్వరస్థానాలు అంటారు. 12 స్వరస్థానాలను ఇలా సూచిస్తారు.

స	రి1	రి2	గ1	గ2	మ1	మ2	ప	ద1	ద2	ని1	ని2
---	-----	-----	----	----	----	----	---	----	----	-----	-----

అన్నీ ఒకటవ స్వరస్థానాలే ఉంటే తోడిరాగం అవుతుంది. హిందూస్థానీలో దీన్ని బైరవి అంటారు. ఇందులో నిషాదం మారిస్తే ధేనుకరాగం వస్తుంది. ఇలా ఒక్కొక్క స్వరస్థానం మారుస్తూ ఉంటే అనేక రాగాలు వస్తాయి. దానికి స్వరజ్ఞానం కావాలి.

ప ద ని సా | స ని ద ని సా | స రి గా రి సా |

ఆ ----- ఆ ----- ఆ -----

ఇది స్వరజ్ఞానం. ఇది వస్తే ఏదిపాడినా స్వరం చేప్పే శక్తి వస్తుంది. మొత్తం ముఖ్యమైన రాగాలు 32, మేళకర్తలు 72 ఉన్నాయి. అందులో మోహన రాగం అనేది pentatonic scale అంటే ఇది 5 స్వరాలు ఉన్నరాగం అని అర్థం. సరిగపదస అనేవి ఐదు స్వరాలు ఇందులో మ, ని అనే స్వరాలు ఉండవు.

మనదేశంలో రెండు styles ఉన్నాయి. హిందుస్థానీ సంగీతం అనేది జారుగా ఉంటుంది. కర్ణాటక సంగీతం అనేది oscillation గా ఉంటుంది. అంటే ఊగుతూ ఉంటుంది. కర్ణాటక సంగీతం పురాతనమైంది.